

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ ВИКЛАДАЧА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО ЗА 2019 РІК**

1. Цувіна Тетяна Андріївна
2. Кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу .
3. Тема і обсяг запланованої річної науково-дослідницької роботи: “Реалізація загальноновизнаного принципу верховенства права в контексті міжнародних стандартів справедливого судочинства”, **1,5 друк. арк.**
4. Тема і обсяг фактично виконаної науково-дослідницької роботи:
“Реалізація загальноновизнаного принципу верховенства права в контексті міжнародних стандартів справедливого судочинства:
- статті” - **6,5 друк. арк.**;
- тези доповідей та повідомлень – **0,7 друк. арк.**;
- практичний посібник – **1 друк. арк.**;
- підручник – **2 друк. арк.**;
Всього – **10,2 друк. арк.**

4.1. Форми впровадження виконаних НДР (розділи монографії, підручника, навчального посібника, наукові статті, тези наукових доповідей та повідомлень та ін.):

Статті:

4.1.1.1. Principle of Legal Certainty in Civil Procedure. *Leges si viata*. 2019. № 9. P. 162-166. **(0,6 друк. арк.)**;

4.1.1.2. Єдність судової практики як елемент правової визначеності: підхід Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2019. № 146. С. 63-74 **(0,9 друк. арк.)**;

4.1.1.3. Принцип *res judicata* у цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 38-44 **(0,7 друк. арк.)**;

4.1.1.4. «Суд, встановлений законом» як елемент права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2. С. 137-141 **(0,6 друк. арк.)**;

4.1.1.5. Принцип пропорційності у цивільному судочинстві. *Право України*. 2018. № 10. С. 50-63 **(0,7 друк. арк.)**;

4.1.1.6. Першопричини невиконання рішень національних судів України. *Національна безпека і оборона*. 2019. № 3-4. С. 2-40 (Співавтори Мусіяка В., Заєць А., Суценко В.; **2 друк. арк.**)

4.1.1.7. Виконання судових рішень у контексті права на справедливий судовий розгляд та права на ефективні засоби правового захисту. *Національна безпека і оборона*. 2019. № 3-4. С. 55-64 **(0,5 друк арк.)**;

4.1.1.8. Legal protection of bank secrecy: balancing private and public interests. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*: збірник наукових праць. 2019. Вип. 2(29). С. 21-31 (співавтори Сакара Н.Ю., Карнаух Б.П.; **0,5 друк. арк.**).

Тези:

4.1.2.1. Застосування принципу пропорційності при визначенні легітимності обмежень права на доступ до суду у практиці Європейського суду з прав людини. *Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні*: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (22 травня 2019 р., Маріуполь). С. 373-376 **(0,25 друк. арк.)**;

4.1.2.2. Медіація як обов’язковий досудовий порядок та проблема доступності правосуддя у цивільних справах. *Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді)* : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2019 р.) / редкол.: Т. Б. Вільчик (голова) та ін. Харків : Право, 2019. С. 180-182 **(0,2 друк. арк.)**;

4.1.2.3. Вимоги до якості закону у практиці Європейського суду з прав людини. *Проблеми нормотворення, реалізації та тлумачення норм права у світлі загальноновизнаного принципу верховенства права* : тези доп. та повідомл. учасн. IV Міжнар. наук.-практ.

конф. (м. Івано-Франківськ, 3–4 жовт. 2019 р.) / за заг. ред. І. Д. Шутака. Харків : Право, 2019. С.212-215 (0,25 друк. арк.).

Практичний посібник:

4.1.3.1. Правові позиції Верховного Суду у цивільних, господарських та адміністративних справах : практичний посібник / за ред. В.В. Комарова, Д.Д. Луспеника. Харків: Право, 2019. 872 с. (1 друк. арк.)

Підручник:

4.1.4.1. підрозділи 2.2; 2.3; 3.3; 6.3.4; 6.4 у підручнику “Медіація у професійній діяльності юриста” (Одеса: “Екологія”, 2019. 456 с.) (2 друк. арк.).

4.2. Наукова новизна отриманих результатів:

4.2.1. ЄСПЛ розрізняє два можливі типи дивергенції судової практики на рівні судів найвищої інстанції: а) дивергенцію, що виникає в рамках одного і того ж суду найвищої інстанції; б) дивергенцію, що виникає в рамках декількох найвищих судових інстанцій, які не знаходяться у підпорядкуванні та є автономними одна щодо одної. Для того, щоб визначити, чи свідчить певна неусталеність судової практики про порушення права особи на справедливий судовий розгляд, ЄСПЛ застосовує алгоритм, відповідно до якого необхідно з’ясувати наступні факти: а) чи існують у практиці вищого судового органу держави “глибинні та довготривалі розбіжності” (profound and long-standing differences); б) чи передбачає національне законодавство механізми подолання цих розбіжностей; в) чи застосовувалися такі механізми у конкретній справі та до якого результату вони призвели.

4.2.2. Аналіз практики ЄСПЛ дозволяє зробити висновок, що проблема надання зворотної дії в часі нормативно-правовим актам під час провадження в цивільній справі має розглядатися в контексті права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві, закріпленого у п. 1 ст. 6 ЄКПЛ, та основоположного принципу верховенства права. У цьому контексті ЄСПЛ звертає особливу увагу на порушення рівноправності сторін як однієї із гарантій п. 1 ст. 6 ЄКПЛ, що може мати місце у випадках: а) втручання законодавця у процес відправлення правосуддя шляхом прийняття нових законів, що мають зворотну силу, з метою вплинути на провадження, що вже розглядається у суді, окрім випадків наявності непереборного загального інтересу; б) перегляду судових рішень, що набрали законної сили, за нововиявленими обставинами у зв’язку із прийняттям нових нормативно-правових актів.

4.2.3. Невід’ємним елементом правової визначеності є правило *res judicata*, яке у цивільному судочинстві зводиться до наступних положень: а) сторони не мають права вимагати перегляду остаточного і обов’язкового судового рішення лише з метою проведення повторного слухання і нового вирішення справи, повноваження судів вищої інстанції щодо перегляду справ можуть використовуватися виключно для виправлення істотних судових помилок, фундаментальних дефектів провадження, перегляду неправомірних судових рішень, тобто мають існувати істотні підстави для перегляду остаточних та обов’язкових судових рішень; б) посадові особи держави, які не були стороною у справі, не повинні мати необмеженого часовими рамками права звертатися до суду зі скаргою на остаточне судові рішення з метою його скасування; в) процесуальні правила оскарження судових рішень щодо належних суб’єктів та строків оскарження, неможливості безпідставного поновлення строків оскарження, дотримання вимог до форми і змісту апеляційної та касаційної скарги тощо мають неухильно дотримуватися; г) новий розгляд справи за тотожним позовом, а також можливість обходу остаточних судових рішень шляхом подачі нових позовів до суду, які, хоча і не є тотожними, однак ґрунтуються на тих самих фактичних обставинах справи та мають на меті новий розгляд та вирішення справи, якщо у справі вже ухвалене остаточне рішення, є недопустимим; д) факти, встановлені у рішенні суду, що набрало законної сили, при наступному розгляді справ між цими самими сторонами, вважаються преюдиційними та не повинні встановлюватися повторно.

5. Участь у розробці законопроектів та проектів інших нормативних актів:

Член робочої групи Міністерства юстиції України з підготовки пропозицій про ратифікацію Конвенції ООН про транскордонні угоди, досягнуті внаслідок медіації (наказ Міністерства юстиції України № 2787/7 від 27 червня 2019 року).

5.1. Участь у підготовці законопроектів (кодексів та інших законів):

5.1.1 Проект Закону України «Про медіацію»;

5.1.2 Проекту Закону України «Про ратифікацію Конвенції ООН про транскордонні угоди, досягнуті внаслідок медіації, та про внесення змін до законодавства у зв'язку з її ратифікацією».

5.2. Рецензування (підготовка експертних висновків) проектів законів та інших нормативно-правових актів. Не здійснювала.

5.3. Робота консультантом комітетів Верховної Ради України. Не здійснювала.

5.4. Робота консультантом інших вищих та державних органів влади. Не здійснювала.

6. Зв'язок з практикою:

6.1. Проведення узагальнень практики застосування законодавства та проведення інших соціологічних досліджень. Не здійснювала.

6.2. Підготовка доповідних записок до судових, правозастосовчих та інших державних органів. Не здійснювала.

6.3. Участь у розробці проектів постанов Пленумів Верховного Суду України, Вищих спеціалізованих судів України та їх рецензування. Не здійснювала.

6.4. Прочитані лекції практичним працівникам:

- Регіональний семінар “Медіація в правовій системі Узбекистану” (м. Ташкент, Узбекистан, березень 2019);

- організатор та спікер круглого столу “Медіація як глобальний тренд юридичної практики” у рамках III Харківського міжнародного юридичного форуму (м. Харків, вересень 2019 р.);

- семінар ToT для суддів, державних службовців та адвокатів країн Центральної Азії (м. Ешборн, Німеччина, червень 2019 р.);

- семінар Національної асоціації адвокатів України з підвищення кваліфікації для адвокатів Запорізької області, тема доповіді: “Доступність правосуддя у цивільних справах: практика ЄСПЛ та український контекст” (м. Запоріжжя, 25 травня 2019 р.);

- семінар “Медіація: нові горизонти та можливості для адвоката” (м. Запоріжжя, 26 травня 2019 р.);

- семінар “Медіація: нові горизонти та можливості для адвоката” (м. Кривий Ріг, 01 червня 2019 р.);

- семінар Національної асоціації адвокатів України та Ради адвокатів Дніпропетровської області з підвищення кваліфікації для адвокатів Дніпропетровської області, тема доповіді: “Доступність правосуддя у цивільних справах: практика ЄСПЛ та український контекст” (м. Дніпро, 07 вересня 2019 року);

- тренінг “Медіація: нові горизонти та можливості для адвоката” (м. Дніпро, 08 вересня 2019 р.);

- Викладач Сертифікатної програми “Практичний курс з верховенства права” (21-25 жовтня, 18-22 листопада 2019 р.);

- Координатор та викладач Сертифікатної програми “Теорія та практика медіації” (16-19 січня, 06-09 лютого, 27 лютого-02 березня, 20-23 березня, 10-13 квітня, 15-18 травня, 05-08 червня, 19-21 червня 2019 року).

6.5. Підготовка відповідей (висновків) на запити органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій та громадян:

- науково-правовий висновок за зверненням адвоката Денисенко Ольги Вікторівни від 22.05.2019 р.;

- науково-правовий висновок за зверненням Адвокатського об'єднання «АртКейс» від 11.07.2019 р.;

- науково-правовий висновок за зверненням адвоката Левківського Богдана Казимировича від 12.08.2019 р.

7. Чи ви є депутатом місцевої ради, чи входите до складу інших органів місцевого самоврядування (в тому числі робочих та дорадчих). **Не є.**

8. Участь у конференціях, семінарах (вказати повну назву конференції, дату та місце проведення):

- Міжнародна науково-практична конференція “Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні” (22 травня 2019 р., Маріуполь);
- Всеукраїнська науково-практична конференція “Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді)” (м. Харків, 16 трав. 2019 р.);
- IV Міжнародна науково-практична конференція “Проблеми нормотворення, реалізації та тлумачення норм права у світлі загальноновизнаного принципу верховенства права” (м. Івано-Франківськ, 3–4 жовт. 2019 р.);
- організатор та спікер круглого столу “Медіація як глобальний тренд юридичної практики” у рамках III Харківського міжнародного юридичного форуму (м. Харків, 25 вересня 2019 р.);
- Міжнародна конференція Асоціації судових адміністраторів (м. Нур-Султан, Казахстан, 16-17 вересня 2019 р.).

9. Видавнича діяльність (монографії, статті, навчальні посібники, тези та ін.) дати перелік надрукованих у 2019 р. робіт, їх обсяг, кількість друкованих аркушів:

Статті:

4.1.1.1. Principle of Legal Certainty in Civil Procedure. *Leges si viata*. 2019. № 9. P. 162-166. **(0,6 друк. арк.);**

4.1.1.2. Єдність судової практики як елемент правової визначеності: підхід Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2019. № 146. С. 63-74 **(0,9 друк. арк.);**

4.1.1.3. Принцип *res judicata* у цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 38-44 **(0,7 друк. арк.);**

4.1.1.4. «Суд, встановлений законом» як елемент права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2. С. 137-141 **(0,6 друк. арк.);**

4.1.1.5. Принцип пропорційності у цивільному судочинстві. *Право України*. 2018. № 10. С. 50-63 **(0,7 друк. арк.);**

4.1.1.6. Першопричини невиконання рішень національних судів України. *Національна безпека і оборона*. 2019. № 3-4. С. 2-40 (Співавтори Мусіяка В., Заєць А., Сущенко В.; **2 друк. арк.);**

4.1.1.7. Виконання судових рішень у контексті права на справедливий судовий розгляд та права на ефективні засоби правового захисту. *Національна безпека і оборона*. 2019. № 3-4. С. 55-64 **(0,5 друк. арк.);**

4.1.1.8. Legal protection of bank secrecy: balancing private and public interests. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*: збірник наукових праць. 2019. Вип. 2(29). С. 21-31 (Співавтори Сакара Н.Ю., Карнаух Б.П., **0,5 друк. арк.)**

Тези:

4.1.2.1. Застосування принципу пропорційності при визначенні легітимності обмежень права на доступ до суду у практиці Європейського суду з прав людини. *Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні*: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (22 травня 2019 р., Маріуполь). С. 373-376 **(0,25 друк. арк.);**

4.1.2.2. Медіація як обов’язковий досудовий порядок та проблема доступності правосуддя у цивільних справах. *Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді)* : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2019 р.) / редкол.: Т. Б. Вільчик (голова) та ін. Харків : Право, 2019. С. 180-182 **(0,2 друк. арк.);**

4.1.2.3. Вимоги до якості закону у практиці Європейського суду з прав людини. *Проблеми нормотворення, реалізації та тлумачення норм права у світлі загальноновизнаного принципу верховенства права* : тези доп. та повідомл. учасн. IV Міжнар. наук.-практ.

конф. (м. Івано-Франківськ, 3–4 жовт. 2019 р.) / за заг. ред. І. Д. Шутака. Харків : Право, 2019. С. 212-215 (**0,25 друк. арк.**)

Практичний посібник:

4.1.3.1. Правові позиції Верховного Суду у цивільних, господарських та адміністративних справах : практичний посібник / за ред. В.В. Комарова, Д.Д. Луспеника. Харків: Право, 2019. 872 с. (**1 друк. арк.**)

Підручник:

4.1.4.1. підрозділи 2.2; 2.3; 3.3; 6.3.4; 6.4 у підручнику “Медіація у професійній діяльності юриста” (Одеса, “Екологія”, 2019. 456 с.) (**2 друк. арк.**)

9.1. Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у наукометричних базах даних **Scopus, Web of Science:**

Legal protection of bank secrecy: balancing private and public interests. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*: збірник наукових праць. 2019. Вип. 2(29). С. 21-31 (Web of Science, **0,5 друк. арк.**).

9.2. Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у інших наукометричних базах даних:

Principle of Legal Certainty in Civil Procedure. *Leges si viata*. 2019. № 9. Р. 162-166. (**0,6 друк. арк.**);

Єдність судової практики як елемент правової визначеності: підхід Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2019. № 146. С. 63-74 (**0,9 друк. арк.**);

Принцип *res judicata* у цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 38-44 (**0,7 друк. арк.**);

«Суд, встановлений законом» як елемент права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2. С. 137-141 (**0,6 друк. арк.**);

Принцип пропорційності у цивільному судочинстві. *Право України*. 2018. № 10. С. 50-63 (**0,7 друк. арк.**).

10. Чи являєтесь членом редакційної колегії якого-небудь видання. Член редакційної колегії науково-практичного журналу «Світ науки та освіти» (м. Харків).

11. Вказати членом якої спеціалізованої вчених ради ви є. **Не є.**

12. Опонентом яких дисертаційних захистів були. **Не була.**

13. Підготовка відгуків на автореферати окремо докторські, окремо кандидатські. **Не здійснювала.**

14. Чи були у звітному році лауреатом/стипендіатом (вказати повну назву стипендії/премії). **Не була.**

15. Співробітництво з закордонними організаціями:

- **Програма USAID “Нове правосуддя”:**

а) координатор та викладач Сертифікатної програми “Інновації, технології, правосуддя та право” (2018-2019 рр.);

б) координатор та викладач Сертифікатної програми “Практичний курс з верховенства права” (спільно з Університетом Південної Кароліни (США), 2018-2019 рік);

в) національний експерт з Alternative Dispute Resolution (ADR) для проведення дослідження «Аналіз сучасного стану, бар’єрів та можливостей для розвитку медіації в Україні» (березень-червень 2019 року);

г) національний експерт з розробки “Модельних запитань для присяжних, які використовуються для ухвалення рішення у справі” (січень 2019 р.);

- **ОБСЕ:**

а) національний експерт для проведення дослідження “Першопричини невиконання рішень національних судів України” (спільно з Українським центром економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова (лютий-червень 2019 р.);

- **Проект GIZ “Утвердження верховенства права у країнах Центральної Азії”:**

а) Регіональний семінар “Медіація в правовій системі Узбекистану”, міжнародний експерт програми GIZ “Сприяння правовій державності в країнах Центральної Азії” (м. Ташкент, Узбекистан, березень 2019);

б) семінар ToT для суддів, державних службовців та адвокатів країн Центральної Азії, міжнародний експерт програми GIZ “Сприяння правовій державності в країнах Центральної Азії” (м. Ешборн, Німеччина, червень 2019 р.).

16. Участь у наукових заходах спільних з облдержадміністрацією. **Не брала участі.**

17. Участь у наукових дослідженнях на госпрозрахунковій основі. **Не брала участі.**

18. Які відзнаки чи нагороди отримали у звітному році. **Не отримувала.**

Т.А.Цувіна

Звіт затверджений на засіданні
кафедри цивільного процесу
29 листопада 2019 р., протокол № 3

Додаток 1

до звіту з науково-дослідницької роботи доц. Цувіної Т.А.

№	Назва виду роботи	Години
1	1. Legal protection of bank secrecy: balancing private and public interests. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – 2019. – Вип. 2(29). – С. 21-31 (Web of Science, співавтори Сакара Н.Ю., Карнаух Б.П., 0,5 друк. арк.)	83 год.
2	1. Principle of Legal Certainty in Civil Procedure // Legea si viata. – 2019. - № 9. – Р. 162-166. (0,6 друк. арк.)	144 год.
3	1.Єдність судової практики як елемент правової визначеності: підхід Європейського суду з прав людини // Проблеми законності. – 2019. - № 146. – С. 63-74 (0,9 друк. арк.)	180 год.
	2. Принцип <i>res judicata</i> у цивільному судочинстві // Підприємництво, господарство і право. – 2019. - №9. – С. 38-44 (0,7 друк. арк.)	140 год.
	3. «Суд, встановлений законом» як елемент права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві // Часопис Київського університету права. – 2019. - № 2. – С. 137-141 (0,6 друк. арк.)	120 год.
	4. Принцип пропорційності у цивільному судочинстві // Право України 2018. – №10. – С. 50-63 (0,7 друк. арк.)	140 год.
4	1. Першопричини невиконання рішень національних судів України// Національна безпека і оборона. – 2019. - № 3-4. – С. 2-40 (Співавтори Мусіяка В., Заєць А., Сущенко В.; 2 друк. арк.)	40 год.
	2. Виконання судових рішень у контексті права на справедливий судовий розгляд та права на ефективні засоби правового захисту // Національна безпека і оборона. – 2019. - № 3-4. – С. 55-64 (0,5 друк арк)	40 год.
15	1. Застосування принципу пропорційності при визначенні легітимності обмежень права на доступ до суду у практиці Європейського суду з прав людини // Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2019 р., Маріуполь. – С. 373-376.	20 год.
	2. Медіація як обов'язковий досудовий порядок та проблема доступності правосуддя у цивільних справах // Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді) : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2019 р.) / редкол.: Т. Б. Вільчик (голова) та ін. – Харків : Право, 2019. – С. 180-182.	40 год.
	3. Вимоги до якості закону у практиці Європейського суду з прав людини // Проблеми нормотворення, реалізації та тлумачення норм права у світлі загальновизнаного принципу верховенства права : тези доп. та повідомл. учасн. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 3–4 жовт. 2019 р.) / за заг. ред. І. Д. Шутака. – Харків : Право, 2019. С.212-215	20 год.
19	Правові позиції Верховного Суду у цивільних, господарських та адміністративних справах : практичний посібник / за ред. В.В. Комарова, Д.Д. Луспенника. – Харків: Право, 2019. – 872 с.	100 год.
21	Міністерство юстиції України, Проект Закону України «Про медіацію»	100 год.
21	Міністерство юстиції України, Проекту Закону України «Про ратифікацію Конвенції ООН про транскордонні угоди, досягнуті внаслідок медіації, та про внесення змін до законодавства у зв'язку з її ратифікацією»	100 год.

Загальна кількість: 1227 год.

